Stuk **154** (1995-1996) – Nr. 1

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996 9 NOVEMBER 1995

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heren Felix Strackx en Frank Creyelman —

houdende vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Regelmatig verschijnen er alarmerende berichten over de fysieke conditie van onze bevolking in het algemeen en onze jeugd in het bijzonder. Het is derhalve noodzakelijk dat de overheid de sportbeoefening actief aanmoedigt en daadwerkelijk ondersteunt. Een actief sportbeleid mag zich echter niet beperken tot louter financiële steun. De overheid moet ook voldoende oog hebben voor het immateriële welzijn van de sportbeoefenaars, voor hun fundamentele rechten en plichten. De vele rechtszaken die hierover werden en worden gevoerd, tonen aan dat er op dat vlak een en ander grondig fout loopt. Om de rechtsverhouding van de sportbeoefenaar tot de sportvereniging of tot de sportfederatie duidelijk af te lijnen dienen wij dit voorstel van decreet in.

In Vlaanderen zijn er honderdduizenden vrijetijdssporters aangesloten bij talloze sportverenigingen en -federaties. De meesten kunnen zich daar in volle tevredenheid in hun geliefkoosde sport uitleven. De problemen beginnen echter wanneer een sportbeoefenaar om de een of andere reden van vereniging wil veranderen. Bij vele sportfederaties kan dit zonder enig probleem, bij andere brengt dit een omslachtige procedure met zich mee waarbij vroeg of laat grote sommen betaald dienen te worden door de nieuwe club, hetzij als transferbedrag, hetzij als zogenaamde opleidingsvergoeding, hetzij voor het verkrijgen van een spelerslicentie. Die bedragen zijn dikwijls zo hoog dat de nieuwe club ze niet kan of wil betalen en er de sportbeoefenaar slechts twee mogelijkheden

resten : ofwel stoppen met sporten, ofwel zelf een procedure inleiden bij de rechtbank.

Hoewel de laatste tijd de rechtszaken zo goed als altijd in het voordeel van de sportbeoefenaar worden beslecht, kan het toch niet de bedoeling zijn de rechtbanken systematisch te belasten met procedures voor het verkrijgen van een fundamenteel mensenrecht, namelijk de vrijheid van vereniging.

Dit decreet maakt een definitief einde aan de handel in mensen, (vaak nog kinderen) en biedt de niet-professionele sportbeoefenaars eindelijk rechtszekerheid, zodat zij in volstrekte vrijheid, seizoen per seizoen, hun sport kunnen beoefenen bij de vereniging van hun keuze.

Sommige verenigingen en personen zullen dit decreet betreuren en hardnekkig bestrijden. Dat is begrijpelijk omdat die mensenhandel voor hen tot dusver een lucratieve bezigheid is geweest. Het argument van sommige federaties dat deze vrijheidsregeling de ondergang betekent van hun sport en meer bepaald van hun jeugdwerking, is volkomen leugenachtig. Precies doordat de clubs geen spelers meer hoeven te "kopen", komt er meer geld vrij voor de jeugdwerking. Overigens is er niets dat de federaties belet om, binnen de bepalingen van dit decreet, een financieel herverdelings- of subsidiesysteem uit te werken om de jeugdwerking van hun financieel zwakkere clubs te ondersteunen. Ook de concurrentie tussen de clubs zal eerlijker worden, omdat hun concurrentiekracht meer in hun sportieve aanbod, dan in hun puur financiële sterkte zal liggen.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Het onderwerp van dit decreet valt onder de grondwettelijke bevoegdheid van de Vlaamse Raad.

HOOFDSTUK I

Definities

Artikel 2

1° Het is noodzakelijk het begrip "niet-professionele sportbeoefenaar" op een niet-interpreteerbare en duidelijk controleerbare wijze te definiëren. Daarom werd gekozen voor het al dan niet betalen van bijdragen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) uit hoofde van de voorbereiding tot of de deelname aan een sportcompetitie. Een dergelijke betaling toont duidelijk aan dat de sportbeoefenaar een betaalde, professionele sportbeoefenaar is, die in een arbeidsrechtelijke verhouding zijn diensten presteert. De betaling van deze bijdragen kan door iedere belanghebbende gebeuren, ook op vordering van de RSZ zelf. Maar tot zolang dit niet is gebeurd, wordt vermoed dat de sportbeoefenaar een niet-professionele sportbeoefenaar is en blijft hij onderworpen aan de bepalingen van dit decreet.

Het toepassingsgebied van dit decreet is dus scherp afgebakend : iedereen van wie niet kan worden aangetoond, door middel van een arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, of door het betalen van bijdragen aan de RSZ, dat het om een betaalde sportbeoefenaar gaat, is een niet-professionele sportbeoefenaar.

De sportbeoefenaars blijven ingedeeld in drie categorieën, maar elke categorie is welomlijnd en heeft een eigen statuut :

– het statuut van de betaalde sportbeoefenaar is te vinden in de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars ;

– de betaalde sportbeoefenaars die niet het voorgeschreven minimumloon ontvangen, maar voor wie toch sociale zekerheidsbijdragen worden betaald en die ontegensprekelijk in een arbeidsrechtelijke verhouding met hun sportvereniging hun sportbedrijvigheid beoefenen, vallen onder de gewone wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten ;

– het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar, ten slotte, is vervat in dit decreet.

2° en 3° De definities van "sportvereniging" en "sportfederatie" zijn dezelfde als diegene die gehanteerd worden in het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening. Ook hier moet de ruimst mogelijke interpretatie aan die begrippen worden gegeven. De feitelijke vereniging of de vereniging met rechtspersoonlijkheid, de tijdelijke vereniging, de eenmalige organisator, de plaatselijke of landelijke sportbond vallen allen onder de bepalingen van dit decreet.

HOOFDSTUK II

De vrijheidsregeling

Artikel 3

Het artikel 3 regelt de vrijheidsaanvraag van de niet-professionele sportbeoefenaar.

§ 1. Alleen niet-professionele sportbeoefenaars kunnen de overeenkomst tussen zichzelf en hun sportvereniging beëindigen op de wijze die bepaald is in dit decreet.

Het initiatief kan dus niet uitgaan van de vereniging, tenminste niet op de manier die hier is omschreven. Niet-professionele sportbeoefenaars kunnen van dit recht jaarlijks gebruik maken binnen de voorgeschreven periode.

De sportverenigingen en de sportfederaties hebben niet alleen geen verzetsmogelijkheid tegen een regelmatig gedane vrijheidsaanvraag, maar hebben ook de positieve verplichting om alle gevolgen ervan te erkennen. Bij weigering kan dit aanleiding geven tot administratieve sancties en, indien die geen oplossing bieden, zelfs tot strafrechtelijke sancties zoals bepaald in de artikelen 10 en 11 van het decreet.

Er kunnen geen belemmeringen in de weg gelegd worden aan deze maximale vrijheid van de niet-professionele sportbeoefenaar. Het belang van de niet-professionele sportbeoefenaar moet voor elk ander belang gaan.

Niet-professionele sportbeoefenaars oefenen hier dus een dubbel recht uit :

1. het recht om de verhouding tussen zichzelf en hun sportvereniging jaarlijks te beëindigen ;

2. het recht om bij een nieuwe sportvereniging van hun keuze aan te sluiten en er hun sport volwaardig te beoefenen zonder dat, vanwege die aansluiting of beoefening, enige financiële verplichting voor henzelf of voor die nieuwe sportvereniging of gelijk welke andere organisatie, persoon, fonds, vennootschap, rechtspersoon of instelling kan worden gesteld.

Onder "enige financiële verplichting" wordt uitdrukkelijk ook verstaan de afkoop van een certificaat of een licentie of dergelijke, behalve indien de prijs van het certificaat of de licentie voor elk lid van dezelfde leeftijdscategorie in de hele sportfederatie identiek is. De prijs van de licentie of het certificaat mag dus nooit afhankelijk worden gesteld van persoonsgebonden criteria zoals vroeger loon, vroegere aansluitingsjaren, nationale of andere selecties, afdeling (niveau), of een individuele rangschikking op basis van een puntensysteem.

Op die maximale vrijheden van de niet-professionele sportbeoefenaars staan uiteraard geen leeftijdsgrenzen.

Die bepaling moet samen gelezen worden met die van artikel 4, waarin wordt gesteld dat aan de niet-betaalde sportbeoefenaars geen zwaardere verplichtingen mogen worden opgelegd dan die welke door het decreet bepaald zijn. Dat betekent uitdrukkelijk dat de overeenkomst tussen de sportbeoefenaars en een nieuwe sportvereniging van hun keuze moet worden gerespecteerd. Sportbeoefenaars mogen op geen enkele wijze door de sportvereniging of de sportfederatie, onder meer op sportief vlak, worden gesanctioneerd voor het feit dat zij gebruik maken van hun recht tot opzegging zoals bepaald door dit artikel 3.

§ 2. De periode waarbinnen de niet-professionele sportbeoefenaars de beëindiging van hun overeenkomst moeten indienen, moet op straffe van nietigheid worden gerespecteerd. De poststempel van het aangetekend schrijven zal als het bewijs ter zake dienen. Indien de opzeg per aangetekend schrijven is gebeurd en de termijn werd gerespecteerd, kan er over de beëindiging van de overeenkomst geen verdere procedure meer worden gevoerd.

Dit alles belet niet dat de sportverenigingen of de sportfederaties bijkomende bepalingen in hun huishoudelijke reglementen kunnen inschrijven, die bijkomende of andere vrijheidsmogelijkheden geven aan de niet-professionele sportbeoefenaars. Indien de elementaire garanties die dit decreet biedt, nageleefd worden, kunnen de verenigingen voorzien in ruimere periodes, onbeperkte vrijheidsmogelijkheden of andere vormen van vrijheidsverwerving.

§ 3. Als de sportvereniging of de sportfederatie wenst af te wijken van de opzegperiode, bepaald in § 2, kan dat op haar vraag door de Vlaamse regering gebeuren. De periode kan worden aangepast om het normale, vlotte verloop van de competitie te laten doorgaan, zodat de periode van vrijheidsaanvraag niet midden in het sportseizoen valt. Dus moet de Vlaamse regering er bij het verlenen van die afwijking nauwlettend op toezien dat het normale verloop van het sportseizoen voor de niet-professionele sportbeoefenaars niet wordt gehinderd. Als de afwijking niet is gegeven moet de periode zoals bepaald in § 2, worden nageleefd.

§ 4. Er schijnt een tendens te bestaan bij sommige sportfederaties om voor kinderen de afrekening van de verschuldigde sommen pas op latere leeftijd te maken. Daardoor lijkt het alsof er nu reeds een volledige vrijheid zou bestaan. Een andere mogelijkheid om te ontsnappen aan de bepalingen van dit decreet zou erin kunnen bestaan dat de rekening voor het gebruik maken van de vrijheidsregeling als niet-professionele sportbeoefenaars, wordt gepresenteerd op het ogenblik dat men in een ander statuut terechtkomt. Deze bijkomende bepaling maakt zulks onmogelijk.

§ 5. Een mogelijk sportief nadeel zou kunnen ontstaan, indien de sportverenigingen of -federaties een financieel herverdelings- of subsidiesysteem zouden instellen, waarbij de

bijdrageregeling afhankelijk zou worden gemaakt van criteria eigen aan de persoon van de niet-professionele sportbeoefenaar. Persoonsgebonden criteria zoals loon, leeftijd, vroegere aansluitingsjaren, nationale of andere selecties, afdeling (niveau) of een individuele rangschikking op basis van een puntensysteem en dergelijke, mogen dus niet worden gehanteerd.

HOOFDSTUK III

Garanties

Artikel 4

Artikel 4 wil de niet-professionele sportbeoefenaars beschermen in hun relatie met de sportvereniging en de sportfederatie. Elke bepaling van een statuut, van een reglement of van een overeenkomst van een vereniging of van een federatie die strijdig zou zijn met dit decreet of met de uitvoeringsbepalingen ervan, of die aan de niet-professionele sportbeoefenaars zwaardere verplichtingen zou opleggen is van rechtswege nietig. Het is reeds gezegd dat een overeenkomst of een reglement wel meer voordelige voorwaarden kan bevatten in de zaken die door het decreet worden geregeld.

Artikel 5

§ 1. Niet-professionele sportbeoefenaars die de volle leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, moeten hun aansluitingsformulier bij de sportvereniging of bij de sportfederatie mee laten ondertekenen door hun wettige vertegenwoordiger(s). Zoniet wordt het aansluitingsformulier als nietig beschouwd.

§ 2. De kennis van de niet-professionele sportbeoefenaars van de reglementen van de sportvereniging of -federatie, van de rechten en plichten van de sportbeoefenaars en de voorlichting daarvan is vaak problematisch. Om daaraan een oplossing te geven wordt bij de aansluiting van de niet-professionele sportbeoefenaars aan de sportvereniging of -federatie een dubbele verplichting opgelegd. Vooreerst moet aan de niet-professionele sportbeoefenaars worden meegedeeld waar de volledige reglementering van de sportvereniging of -federatie zich bevindt en hoe die geraadpleegd kan worden. Daarnaast moet op een bondige maar klare wijze, in de vorm van een brochure of iets gelijkaardigs, de sportbeoefenaars de vrijheidsregeling uitgelegd worden die van kracht is in de federatie en het disciplinaire systeem dat er gehanteerd wordt. Bovendien moeten het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar en de garanties die het statuut biedt, uiteengezet worden.

Artikel 6

In deze context wordt met een concurrentiebeding bedoeld, elk beding dat aan de niet-professionele sportbeoefenaars verbiedt zich gedurende een bepaalde periode, of binnen een bepaald gebied aan te sluiten bij een al dan niet welomschreven vereniging of bij een andere sportfederatie. Een dergelijk beding is strijdig met het doel van dit decreet, met name de aanmoediging van de sportbeoefening in het algemeen, met de ruimst mogelijke vrijheid voor de niet-professionele sportbeoefenaars.

Artikel 7

Scheidsrechterlijke bedingen zijn verboden als ze worden aangegaan voor het ontstaan van een geschil. Scheidsrechterlijke bedingen zijn overeenkomsten, waarbij de partijen die betrokken zijn bij het geschil bepalen dat het geschil ter beoordeling zal worden voorgelegd aan een scheidsrechter. De partijen leggen zich bij het oordeel van de scheidsrechter neer.

Daardoor wordt de zaak onttrokken aan de natuurlijke rechter. Een dergelijke op voorhand aangegane verbintenis is nietig. Het is echter wel toegestaan na het ontstaan van een geschil overeen te komen om dat geschil aan een scheidsrechter voor te leggen.

Artikel 8

Recente rechtspraak heeft herhaaldelijk benadrukt dat ook inzake tuchtrechtelijke procedures gevoerd binnen de sportverenigingen en de sportfederaties, de fundamentele rechten van de verdediging gewaarborgd moeten worden.

Het is essentieel in het georganiseerde sportverenigingsleven dat de discipline in de vereniging wordt uitgeoefend met respect voor de rechten van de betrokkenen. Ook de rechtszekerheid in de vereniging zelf wordt vergroot door een objectieve en constante rechtsvoering.

Die elementaire normen zijn bekend : ze zijn opgenomen in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950.

Omdat bij de tuchtprocedures dikwijls jeugdige sportbeoefenaars betrokken zijn, wordt de bijzondere aandacht ervoor gevraagd om die procedures aan te passen aan hun leeftijd.

De tuchtprocedures zijn vaak zeer formeel en niet zo toegankelijk, zelfs vrij angstaanjagend voor de betrokkenen. Daarom wordt een bijzondere inspanning gevraagd om, als kinderen in de procedures betrokken zijn, die procedures aan te passen en toegankelijker te maken.

Benevens het verhaal bij de gewone rechtbanken tot marginale toetsing van de disciplinaire procedures, beschikt nu ook de overheid dankzij artikel 10 over de middelen om de vereisten inzake de rechten van de verdediging te doen naleven.

Artikel 9

Uit de opsporings- en controlemaatregelen die in het decreet zijn opgenomen en uit de bevoegdheden die aan de toezichthoudende ambtenaren worden gegeven, blijkt dat een actieve rol wordt toebedeeld aan de uitvoerende macht.

Er wordt een instrumentarium ter beschikking gesteld waarmee de overheid enerzijds preventief kan toezien op de naleving van het decreet en anderzijds zonodig kan optreden via een systeem van administratieve of – als ultieme maatregel – strafsancties. Daarmee wordt een van de grote nadelen van het decreet van 25 februari 1975 opvangen.

Artikel 9 bevat niet alleen de controlemiddelen die aan de op te richten inspectieteams worden ter beschikking gesteld, maar ook een nadere precisering en afbakening van de hun toegekende bevoegdheden. Daarbij wordt aan deze ambtenaren, rekening houdend met en conform de bepalingen van de nieuwe bijzondere wet tot hervorming van de instellingen,

niet alleen de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toegekend maar krijgen zij ook een beperkt recht tot (huis)zoeking. Bovendien leggen zij hun bevindingen vast in processen-verbaal die bewijs leveren tot het tegendeel bewezen is.

§ 1. De Vlaamse regering wijst ambtenaren aan die in het bijzonder bevoegd zijn om toezicht uit te oefenen op de uitvoering van het decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De aanwijzing van die ambtenaren doet geen afbreuk aan de algemene opsporingsbevoegdheid die alle officieren van gerechtelijke politie hebben, krachtens artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering. Anderzijds wordt aan die ambtenaren de bevoegdheid van officier van gerechtelijke politie toegekend zodat zij uitdrukkelijk de bevoegdheid krijgen om misdrijven vast te stellen en processen-verbaal daarover op te stellen.

§ 2. Deze bepaling somt de diverse controlemogelijkheden van de toezichthoudende ambtenaren op. Teneinde de rechtszekerheid te waarborgen werden hun bevoegdheden precies geformuleerd .

1° Hierbij wordt aan de ambtenaren de mogelijkheid geboden om alle onderzoeksverrichtingen te doen om na te gaan of de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden nageleefd.

2° Hierbij wordt aan de ambtenaren de mogelijkheid geboden om zowel sportbeoefenaars als personen die wettelijk, statutair of feitelijk de bevoegdheid hebben om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen, maar ook derden die inlichtingen kunnen verschaffen, te ondervragen.

3° De toezichthoudende ambtenaren hebben de bevoegdheid om inzage en afschrift te nemen van documenten die van belang kunnen zijn voor hun onderzoek.

Er moet gepreciseerd worden, zoals ook in de tekst van het artikel tot uiting komt, dat die bevoegdheid uiteraard beperkt wordt door de opdracht die aan de ambtenaren wordt gegeven, met name het onderzoek van en de controle op de regelgeving inzake de niet-professionele sportbeoefenaar.

Om elk misverstand uit te sluiten, wordt deze beperking in de tekst opgenomen in een formulering die in overeenstemming is met de formulering die door het Arbitragehof in zijn arrest nr. 44 aanvaard werd met betrekking tot de bevoegdheden van ambtenaren in het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen en die ook terug te vinden is in het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening.

§ 3. Deze bepaling maakt het de toezichthoudende ambtenaren mogelijk om alle lokalen en ruimten te betreden die ook voor het publiek toegankelijk zijn, om daar de nodige inlichtingen in te winnen en onderzoeken te verrichten. Het betreft hier meer bepaald ruimten waaraan door de verantwoordelijken zelf van een sportvereniging of sportfederatie een publieke bestemming wordt gegeven.

Daarbij kan gedacht worden aan ruimten waar sportmanifestaties of voorbereidingen plaats hebben, aan kleedkamers, aan vergaderlokalen die feitelijk voor iedereen toegankelijk zijn, aan de cafetaria's of cafés die door een club worden uitgebaat enzovoort.

Conform de rechtspraak, is het criterium hier of het publiek er in feite gewoonlijk toegang toe heeft. Er wordt in dit

geval aan de ambtenaren geen eigenlijk recht tot huiszoeking maar een recht tot betreding gegeven.

Conform de bepalingen van artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, maakt de decreetgever ook gebruik van de mogelijkheid om een beperkt recht tot (huis)zoeking te creëren door aan de ambtenaren ook de bevoegdheid te verlenen om, met voorafgaande machtiging van de politierechter en gedurende een beperkte tijdsperiode, bewoonde ruimten te betreden voor zover dit nodig is in het kader van de hun toevertrouwde opdrachten.

§ 4. Hierdoor kunnen de ambtenaren een beroep doen op bijstand van de gemeentepolitie of rijkswacht indien zij dit nodig achten voor de uitoefening van hun taak en bijvoorbeeld als zij ernstige tegenstand bij hun controleverrichtingen verwachten of ondervinden.

§ 5. De resultaten van het onderzoek worden door de ambtenaren vastgelegd in processen-verbaal die, in de terminologie van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, een bijzondere bewijskracht hebben. Die processen-verbaal gelden tot bewijs van het tegendeel, wat uiteraard niet betekent dat het tegenbewijs van de daarin vermelde vaststellingen niet meer met alle middelen geleverd zou kunnen worden. Om de transparantie te optimaliseren wordt dat proces-verbaal niet alleen aan de Vlaamse regering toegezonden maar wordt een eensluidend verklaard afschrift ervan ook binnen veertien dagen, te rekenen van de datum van de vaststelling, gezonden aan de procureur des Konings en aan de overtreder.

Artikel 10

Artikel 10 bevat het arsenaal van maatregelen waarmee de overheid actief kan optreden om de bepalingen van het decreet door de sportverenigingen of sportfederaties te doen naleven. Ook bij die maatregelen werd de parallel met het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening nagestreefd.

Het is duidelijk dat de overheid vooreerst een beroep doet op administratieve maatregelen om naleving van het decreet af te dwingen. Strafsancties, zoals opgenomen in artikel 11, worden pas in allerlaatste instantie opgelegd.

§ 1. Ten eerste wordt waarschuwend opgetreden ten opzichte van een sportvereniging of een sportfederatie waar regelmatig overtredingen zijn vastgesteld. Aan de vereniging of federatie wordt de mogelijkheid geboden om binnen een termijn van acht dagen tot hoogstens zes maanden aan alle voorschriften te voldoen. Wordt aan die aanmaning geen gevolg gegeven, dan kunnen de maatregelen, opgesomd in § 2, toegepast worden.

§ 2. Deze maatregelen worden opgelegd na het advies te hebben ingewonnen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport. Alvorens die maatregelen opgelegd kunnen worden, moet de betrokken sportvereniging of sportfederatie worden gehoord en moet ze haar middelen van verweer kunnen uiteenzetten. Conform § 4, heeft dat advies enkel betrekking op de aard van de op te leggen maatregel en dus niet op de vraag of een sanctie al dan niet wenselijk is en hoe zwaar de sanctie dan wel behoort te zijn.

De eerste sanctie bevat een publieke vermaning van elke sportvereniging of sportfederatie die op regelmatige wijze de bepalingen van dit decreet met voeten treedt.

De tweede en derde sanctie zijn gelijklopend. Aan de ene zijde kunnen verleende subsidies worden teruggevorderd, aan de andere zijde kunnen subsidies waarop een sportvereniging of een sportfederatie recht heeft, worden ingehouden.

De bevoegdheid van de decreetgever ter zake kan niet worden ontkend ; sport en vrijetijdsbesteding behoren tot de culturele aangelegenheden zoals bedoeld in artikel 127 van de Grondwet. Dit decreet is een emanatie van de bevoegdheid van de decreetgever ter zake : de naleving van deze bevoegdheid kan met alle aan de decreetgever ter beschikking staande middelen worden afgedwongen. Ook alle andere overheden zijn gehouden zich aan de ter zake voorgeschreven bepalingen te houden. De Vlaamse overheid kan dus voorschrijven dat alle andere overheden, nationale, parastatale, regionale of lokale, zouden nalaten om sportverenigingen of sportfederaties te ondersteunen die regelmatig en bewust de voorschriften van dit decreet naast zich neerleggen.

Die ondersteuning kan slaan op de werking van de vereniging, op het ter beschikking stellen van infrastructuur, op opleidings- of vormingsactiviteiten, op subsidies van allerlei aard, of zelfs op subsidies die in de begroting zijn ingeschreven.

De Vlaamse overheid heeft de mogelijkheid om de duur van de sanctie en de omvang ervan te bepalen.

De vierde sanctie bevat het verbod om sportieve manifestaties te organiseren. Ook hier kunnen de omvang en de duur van de sanctie worden geregeld.

In § 3 wordt bepaald dat elke overheid verplicht is om de vergunning tot het houden van sportmanifestaties te weigeren aan of in te trekken voor elke sportvereniging of sportfederatie die deze sanctie krijgt opgelegd.

Dat kan slaan zowel op de eigenlijke toestemming tot het houden van een sportmanifestatie, als op het ter beschikking stellen van de sportinfrastructuur en dergelijke.

De laatste sanctie is het opleggen van een administratieve geldboete waartoe de decreetgever, conform de recente bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, bevoegd is. Ook al moet ter zake nog een Vlaams kaderdecreet worden uitgevaardigd, toch wenst dit decreet hierop reeds vooruit te lopen, zodat, wanneer dat kaderdecreet in werking treedt, de administratieve geldboetes dadelijk op de hier geregelde aangelegenheid van toepassing kunnen worden gemaakt.

Artikel 11

Dit artikel stelt de strafrechtelijke aansprakelijkheid vast van individuele personen die de bepalingen van dit decreet overtreden. Terwijl artikel 10 voorziet in administratieve sancties zodat de overheid eigenmachtig kan optreden als zij in kennis wordt gesteld van overtredingen van het decreet, waarbij zij zich kan richten tot de sportvereniging of de sportfederatie zelf, voorziet het artikel 11 – als laatste oplossing – in de strafbaarstelling van individuele overtreders.

In dit artikel wordt geen gewag gemaakt, noch van Hoofdstuk VII van Boek I van het Strafwetboek, dat betrekking heeft op de strafbare deelneming, noch van artikel 85 van het Strafwetboek, dat betrekking heeft op verzachtende omstandigheden bij wanbedrijven. Dat impliceert geenszins dat, op grond van artikel 100 van het Strafwetboek, zou mogen worden aangenomen dat de regels betreffende de strafbare deel-

neming en deze betreffende de verzachtende omstandigheden niet van toepassing zouden zijn op de in artikel 11 van dit decreet omschreven misdrijven en straffen.

Uit artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, blijkt overduidelijk dat de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek van toepassing zijn op de in dit decreet omschreven strafbare gedragingen. Conform hetzelfde artikel 11, voorziet dit decreet in een bijzondere regeling voor de herhaling.

§ 1. Strafbepalingen worden enkel vastgesteld met betrekking tot de bepalingen van het decreet die het fundamentele beginsel van de vrijheid van de niet-professionele sportbeoefenaar moeten waarborgen. Bovendien worden in artikel 11 de categorieën van personen op wie de mogelijke strafrechtelijk gesanctioneerde verplichtingen rusten, expliciet bepaald.

Het decreet wijst aldus rechtstreeks de personen aan aan wie de misdrijven kunnen worden toegerekend en met name de individuele personen die in een sportvereniging of sportfederatie feitelijk of als wettelijke of statutaire vertegenwoordigers van een rechtspersoon de eigenlijke verantwoordelijkheid dragen voor het misdrijf.

1° Hierin worden de personen strafbaar gesteld die de rechtsgevolgen miskennen van de in artikel 3 bedoelde procedure tot het beëindigen van de overeenkomst tussen sportbeoefenaars en hun sportvereniging. Voorwaarde voor strafbaarheid is uiteraard dat de in artikel 3 bedoelde procedure op regelmatige wijze werd ingesteld en aan alle voorwaarden voldoet die in dit artikel worden voorgeschreven.

2° Om het toezicht en de controle door de door de Vlaamse regering aangestelde ambtenaren effectief te maken, wordt uitdrukkelijk voorzien in de strafbaarheid van personen die dat toezicht en die controle onmogelijk maken door er niet in toe te stemmen, door zich ertegen te verzetten of door de ambtenaren te misleiden.

§ 2. Vermits het hier wanbedrijven betreft dient het decreet uitdrukkelijk te bepalen dat en met welke straffen de poging wordt bestraft.

§ 3. Het decreet voorziet in een bijzondere regeling van de herhaling. Die mogelijkheid ontleent het aan het nieuwe artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993.

Artikel 12

Artikel 12 bevat de nodige bepalingen die het decreet van 25 februari 1975 en zijn uitvoeringsbesluiten opheffen.

Artikel 13

Artikel 13 bevat een overgangsmaatregel die nodeloze administratieve procedures helpt vermijden. Vele sportverenigingen of sportfederaties hebben reeds op basis van de bepalingen van het decreet van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar, een aanpassing verkregen van de periode waarbinnen de niet-professionele sportbeoefenaars hun vrijheidsaanvraag moesten doen. In feite moeten ze volgens artikel 3, § 3, een nieuwe aanvraag doen om de periodes aan de behoefte van hun sporttak te laten aanpassen. Artikel 13 maakt die hernieuwde aanvraag overbodig. De sportverenigingen of de sportfedera-

ties behouden de hun toegestane afwijkingen, met dien verstande dat de eerste dag vanaf wanneer de niet-professionele sportbeoefenaars de overeenkomst met hun vereniging kunnen verbreken, dezelfde blijft en dat vanaf dan de periode automatisch wordt aangepast aan de duur van de periode die artikel 3, § 2, voorschrijft.

Dit wil echter wel zeggen dat een sportvereniging of een sportfederatie die de reeds voor haar aangepaste periode wenst te veranderen in de in artikel 3, § 2, voorgeschreven periode, wel degelijk een nieuwe aanvraag zal moeten doen.

Felix STRACKX

Frank CREYELMAN

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

HOOFDSTUK I

Definities

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° de niet-professionele sportbeoefenaar : de sportbeoefenaar die zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportcompetitie of een sportmanifestatie en daarvoor noch een arbeidsovereenkomst heeft aangegaan in het kader van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, noch ingevolge zijn sportbeoefening bijdragen verschuldigd is aan de de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid ;

2° sportvereniging : elke vereniging die bij overeenkomst of krachtens haar statuten hoofdzakelijk tot doel heeft sportcompetities of sportmanifestaties te organiseren ;

3° sportfederatie : groepering van sportverenigingen die bij overeenkomst of krachtens haar statuten hoofdzakelijk tot doel heeft sportcompetities of sportmanifestaties te organiseren ;

4° opgezegde sportvereniging : de sportvereniging waarbij de niet-betaalde sportbeoefenaar gedurende het voorbije sportseizoen aangesloten was, en waarmee de overeenkomst is opgezegd ;

5° Hoge Raad : de Vlaamse Hoge Raad voor Sport.

HOOFDSTUK II

De vrijheidsregeling

Artikel 3

§ 1. Niet-professionele sportbeoefenaars hebben het volledige en onbeperkte recht de verhouding tussen zichzelf en hun sportvereniging jaarlijks te beëindigen en de sport van hun keuze bij een andere sportvereniging van dezelfde of een andere federatie volwaardig te beoefenen.

Dit beëindigings-, overgangs- en beoefeningsrecht van niet-professionele sportbeoefenaars kan niet afhankelijk worden gesteld van enige toestemming door of voorwaarde vanwege een persoon, vereniging, reglement of overeenkomst.

Dit beëindigings-, overgangs- en beoefeningsrecht van niet-professionele sportbeoefenaars kan niet afhankelijk worden gesteld van een betaling van welke vergoeding dan ook door de niet-professionele sportbeoefenaars of welke persoon of vereniging dan ook.

§ 2 . Dat overgangsrecht dienen zij uit te oefenen, op straffe van nietigheid, bij een tussen 1 juni en 30 juni per post aangetekende brief aan de opgezegde sportvereniging en aan de sportfederatie. Die brief heeft uitwerking op 15 juli.

§ 3 . De Vlaamse regering kan de in vorige alinea bepaalde periode aanpassen aan de behoefte van elke sporttak. De absolute duur van de periode blijft evenwel onveranderd.

§ 4 . Op geen enkel moment in hun leven mogen de betrokkenen, in welk statuut zij zich op dat ogenblik ook mogen bevinden, eender welk nadeel ondervinden van het feit dat zij gebruik hebben gemaakt van deze vrijheidsregeling.

§ 5 . Indien de sportverenigingen of -federaties een financieel herverdelings- of subsidiesysteem instellen, mag de bijdrageregeling niet afhankelijk worden gesteld van persoonsgebonden criteria.

HOOFDSTUK III

Garanties

Artikel 4

Onverminderd de bepalingen van het burgerlijk wetboek is nietig, elke bepaling van een reglement of een overeenkomst die ertoe strekt in strijd met dit decreet en met de uitvoeringsbesluiten ervan de rechten van de niet-professionele sportbeoefenaars aan te tasten of hun zwaardere verplichtingen op te leggen.

Artikel 5

§ 1. De overeenkomst van minderjarige sportbeoefenaars met een sportfederatie of een sportvereniging moet op straffe van nietigheid worden vastgesteld door een geschreven stuk dat medeondertekend is door de wettige vertegenwoordiger van de minderjarige.

§ 2. De sportverenigingen en de sportfederaties hebben de plicht om bij de aansluiting van een lid, op de keerzijde van de aansluitingskaart te vermelden waar en hoe de volledige reglementen van de sportvereniging en de sportfederatie kunnen worden geraadpleegd. Tevens krijgen nieuwe leden bij hun aansluiting een bondige samenvatting van de reglementen van de vereniging en de federatie inzake de vrijheidsregeling en de disciplinaire maatregelen. De nieuwe leden worden ook ingelicht over de garanties die dit decreet de niet-professionele sportbeoefenaar biedt.

Artikel 6

Elk concurrentiebeding moet als niet bestaande worden beschouwd.

Artikel 7

De in artikel 2 bedoelde partijen mogen er zich niet bij voorbaat toe verbinden om de geschillen waartoe de toepassing van dit decreet aanleiding kan geven, aan scheidsrechters voor te leggen.

Artikel 8

De disciplinaire procedure en de maatregelen in de statutaire, reglementaire en contractuele bepalingen van de sportfederatie of de sportvereniging moeten de rechten van de verdediging garanderen. Hierbij moet voldoende rekening wor-

den gehouden met de jeugdige leeftijd van vele niet-professionele sportbeoefenaars.

HOOFDSTUK IV

Controle- en strafmaatregelen

Artikel 9

§ 1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie houden de ambtenaren die de Vlaamse regering aanwijst toezicht op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan. Die ambtenaren hebben, voor wat het toezicht op de naleving van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten betreft, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.

De sportverenigingen en de sportfederaties, en meer in het bijzonder de personen die wettelijk, statutair of feitelijk de bevoegdheid hebben om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen, zijn ertoe gehouden hun volledige medewerking bij dat toezicht te verlenen.

§ 2. Om hun opdracht van toezicht uit te voeren, mogen de ambtenaren, bedoeld in § 1 :

1° elk onderzoek instellen en alle inlichtingen inwinnen die zij noodzakelijk achten om zich ervan te vergewissen dat de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten worden nageleefd ;

2° alle personen ondervragen over alle feiten die nuttig zijn voor de uitoefening van het toezicht ;

3° inzage en afschrift nemen van alle documenten die vereist zijn om de bij dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan bepaalde opdracht te vervullen en ze tegen ontvangstbewijs in beslag nemen.

§ 3. De erkende ambtenaren hebben, voorzien van de passende legitimatiebewijzen, toegang tot alle lokalen van de sportvereniging en de sportfederatie die beschouwd kunnen worden als plaatsen toegankelijk voor het publiek. Tot bewoonde ruimten hebben zij alleen maar toegang tussen vijf uur 's morgens en negen uur 's avonds en wanneer de rechter in de politierechtbank daartoe vooraf toestemming heeft gegeven.

§ 4. De erkende ambtenaren kunnen bij de uitvoering van hun opdracht de bijstand vorderen van de gemeentepolitie of de rijkswacht.

§ 5. De erkende ambtenaren stellen de overtredingen vast door middel van processen-verbaal die bewijs leveren zolang het tegendeel niet bewezen is. Deze processen-verbaal worden binnen zeven dagen, te rekenen van de datum van de vaststelling van de overtreding, aan de Vlaamse regering gezonden. De Vlaamse regering stuurt hiervan binnen veertien dagen, te rekenen van de datum van de vaststelling van de overtreding, een eensluidend verklaard afschrift aan de procureur des Konings en aan de overtreder.

Artikel 10

§ 1. Als een sportvereniging of een sportfederatie een of meer bepalingen van dit decreet niet naleeft, maant de Vlaamse regering haar ertoe aan die bepalingen na te volgen, naar gelang van het geval binnen een termijn van acht dagen tot zes maanden.

§ 2. De Vlaamse regering kan, na advies van de Hoge Raad, aan elke sportvereniging of sportfederatie die binnen de gestelde termijn geen gevolg geeft aan de in § 1 bedoelde aanmaning, een of meer van de hiernavolgende sancties opleggen, nadat de vereniging of federatie de gelegenheid heeft gekregen om haar standpunt te verantwoorden en zich te verdedigen :

1° de verplichte openbaarmaking, op kosten van de sportvereniging of van de sportfederatie, van de aanmaning en in voorkomend geval van de hierna genoemde sancties, door aanplakking op de door de Vlaamse regering te bepalen plaatsen en door opname in minstens vijf kranten of weekbladen die zij aanwijst ;

2° de gehele of gedeeltelijke terugbetaling van alle subsidies van welke aard ook die de sportvereniging of de sportfederatie in een periode van ten hoogste twee kalenderjaren voorafgaand aan de sanctie heeft ontvangen van welk openbaar bestuur ook ;

3° het verbod dat onverschillig welk openbaar bestuur gedurende een periode van ten hoogste drie jaar volgend op de sanctie, subsidies van welke aard ook zou toekennen aan de sportvereniging of de sportfederatie ;

4° het verbod voor de sportvereniging of de sportfederatie om gedurende een termijn van minstens een maand en hoogstens zes maanden sportmanifestaties te organiseren binnen het geheel of een gedeelte van de Vlaamse gemeenschap ;

5° het opleggen van een administratieve geldboete die al naargelang van het geval per overtreding kan variëren van 10.000 frank tot 100.000 frank voor een sportvereniging en van 100.000 frank tot 1.000.000 frank voor een sportfederatie.

§ 3. Alle overheden zijn verplicht aan de sportvereniging of de sportfederatie, bedoeld in § 2, 4°, elke vergunning om sportmanifestaties te houden te weigeren of in te trekken.

§ 4. Het in § 2 bedoelde advies van de Hoge Raad heeft betrekking op de aard van de op te leggen sanctie.

Artikel 11

§ 1. Met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een geldboete van zesentwintig tot tweeduizend frank of met een van die straffen alleen worden gestraft :

1° de personen die wettelijk, statutair of feitelijk bevoegd zijn om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen, en die weigeren de gevolgen te erkennen van de regelmatig ingestelde procedure om de overeenkomst te beëindigen tussen de sportbeoefenaar en zijn sportvereniging, zoals bepaald in artikel 3, § 1 ;

2° de personen die wettelijk, statutair of feitelijk bevoegd zijn om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen, en die zich schuldig maken aan het niet-toestemmen in, het misleiden van of het zich verzetten tegen het toezicht bedoeld in artikel 9.

§ 2. Poging tot één van de wanbedrijven in § 1 wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met een geldboete van zesentwintig frank tot vijfhonderd frank of met een van die straffen alleen.

§ 3. In geval van herhaling binnen twee jaar vanaf de datum waarop de veroordeling wegens een misdrijf zoals be-

paald in §1 of §2 in kracht van gewijsde is getreden, worden de in §1 of §2 bepaalde straffen verdubbeld.

Hoofdstuk V

Opheffings – en slotbepalingen

Artikel 12

Opgeheven worden :

1° het decreet van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar ;

2° het koninklijk besluit van 24 maart 1978 houdende uitvoering van het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap d.d. 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar.

Artikel 13

De sportverenigingen of de sportfederaties die ter uitvoering van het artikel 3 van het decreet van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar, een aanpassing hebben gekregen van de opzegperiode, blijven die aangepaste periode behouden, met dien verstande dat de begindatum van de opzegperiode onveranderd blijft en dat vanaf dan de absolute duur van de opzegperiode in overeenstemming wordt gebracht met het bepaalde in artikel 3, § 2.

Artikel 14

Dit decreet treedt in werking dertig dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Felix STRACKX

Frank CREYELMAN